

РЕЦЕНЗИЯ

**НА ДИСЕРТАЦИЯ НА ТЕМА: „СПОРТНО-ТЕХНИЧЕСКИ И
ПСИХОЛОГИЧЕСКИ ФАКТОРИ НА НАДЕЖНОСТТА НА
СЪСТЕЗАТЕЛИ ПО ТАЕКУОНДО”,
НА АСЕН ТОДОРОВ АСЕНОВ
ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН
„ДОКТОР”**

**РЕЦЕНЗЕНТ: ДОЦ. ГАЛИНА ДОМУСЧИЕВА-РОГЛЕВА, ДОКТОР
НСА „В. ЛЕВСКИ”**

Асен Тодоров Асенов е докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Психология, педагогика и социология“ на НСА „В. Левски“. Той е завършил НСА „Васил Левски“, където преподава и в момента. Наред с това има богат професионален опит като треньор по таекуондо на отбора на НСА, международен инструктор по таекуондо, международен съдия по таекуондо.

Дисертационният труд на Асен Асенов е насочен към една изключително актуална тема, която е пресечна точка на проблеми от различни клонове на знанието като психология и теория на спортната тренировка. Актуалността на темата е продиктувана преди всичко от предизвикателството за изясняване на факторите, които осигуряват надеждността на състезатели по таекуондо, като основният акцент в дисертацията се поставя върху разкриването на моделните характеристики на таекуодо, обединяването им в спортограма и разработването на комплексна програма за подготовка.

Научният труд е с обем от 163 страници, включително 35 страници използвана литература и приложения. Тя се базира на 76 литературни източника, от които 67 на кирилица и 9 на латиница. Дисертацията, е илюстрирана с 33 таблици, 11 фигури. Структурата е класическа и съдържа: увод, три глави, изводи и препоръки, литература, приложения.

Първата глава, в обем от 54 страници, включва теоретичните предпоставки на модела на изследването. Прави се преглед на зараждането и развитието на таекуондо в България, съвременното състояние и тенденциите за развитие като олимпийски спорт, характеристиките на самия спорт, както и основните му форми.

Във втория параграф на първа глава се разглеждат въпросите за надеждността в спорта – подходи към изследването ѝ, особеностите на психологическата надеждност в спорта.

Третият параграф на тази глава изяснява методологическите подходи за оптимизиране на технико-тактическата подготовка в спорта. Посочени са методите за изследване на състезателната ефективност в таекуондо. Акцентира се върху формите, организацията и спецификата при провеждане на заниманията по спортно усъвършенстване на ниво високо спортно майсторство.

Последната част на първа глава отделя внимание на основите на психологическата подготовка по таекуондо.

Теоретичният обзор би бил по-изчерпателен и актуален, ако е включена и литература от последните десетина години, тъй като основната част от цитираните източници са публикувани преди 2000 г.

Във втората глава (61 - 66 стр.) са представени хипотезата, целта, задачите, методиката, организацията, предмета и обекта на емпиричното изследване. Обект на изследване са 68 изследвани лица, от които 23 треньори експерти и 55 състезатели, разделени в две групи - експериментална и контролна. Изследването е реализирано с комплексна методика, включва-

ща наблюдение, анкетна карта, педагогически експеримент, скала за измерване равнището на самоконтролиращи умения, Виена тест-систем и тест за оценка на психическата надеждност.

Трета глава (67 - 125 стр.) представя анализа на резултатите. Получените данни са интересни, с подчертана практическа стойност. Анализът е направен задълбочено и с компетентност. Докторантът демонстрира ерудиция и умение да анализира получените данни. Те категорично подкрепят представената хипотеза и потвърждават ефективността на приложената методика. Първата част извежда основните моделни характеристики на таекуондо, които са в основата на спортограмата. Чрез експертни оценки са изведени основни характеристики: антропометрични, общо физически, специфични двигателни, технико-тактически, психомоторни, антиципация и характеристики на вниманието, типологични особености, личностни и социалнопсихологически характеристики.

Анализируют се промените в най-използваните и ефективни спортно-техническите действия в спаринг срещите на последните четири олимпийски игри, които служат за основа на оптимизиране на програмите за подготовка.

В третия параграф на трета глава се извеждат основните моделни характеристики, определени от особеностите на спортната среда и състезателното поведение, които са в основата на спортограмата на спорта таекуондо.

В четвъртия параграф е представена програма за спортно-техническа и психическа подготовка на състезатели по таекуондо, разработена на базата на многогодишния опит на докторанта като състезател, треньор и международен съдия. Цялата програма е включена в приложенията към труда.

В петия параграф се анализира ефективността на програмата чрез съпоставяне на резултатите, получени преди и след прилагане на методи-

ката, при експерименталната и контролна група. Приложени са подходящи статистически методи, като е потърсено и съпоставяне на класиранията на състезателите от експерименталната и контролната група, за да се оцени ефективността на приложената програма. Установява се, че спортистите от експерименталната група имат и повече призови места в различни състезания, което дава основание предложената програма да се приеме като подпомагаща повишаването на спортно-техническите и психологическите фактори на надеждността в таекуондо.

Емпиричният материал е представен и интерпретиран компактно, добре е онагледен.

На основата на анализа на резултатите са изведени 9 извода и 3 основни препоръки, които са следствие от получените резултати.

Съществените приноси на дисертационния труд са в няколко аспекта:

1. На основата на физическите, психологически и спортно-технически параметри е изведена моделна характеристика на спорта таекуондо.
2. На тази база е създадена програма за спортно-техническа и психическа подготовка на състезатели по таекуондо.
3. Анализирани са и е установена ефективността на програмата.

В заключение мога да заявя положителната си оценка на дисертационния труд на Асен Асенов, като държа да подчертая, че тя е цялостна и се основава на задълбочения теоретичен анализ и обобщения, дизайна на изследването, подбора и адаптацията на инструментариума, интерпретацията на данните и направените обобщения. Предложената програма има изключителна практическа стойност и може веднага да се приложи и да служи пълноценно в работата на треньорите по таекуондо.

Като имам предвид посоченото, убедено предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на Асен Тодоров Асенов.

09.10.2016 г.

Рецензент:

доц. Галина Домусчиева-Роглева, доктор